

**ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΚΙΝΗ ΜΕΛΕΤΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΣ ΚΑΙ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ
ΡΟΥΜΕΛΗ ΣΦΑΚΙΩΝ**

Ναός Αγίου Παύλου, Αγία Ρουμελή Σφακίων

Η παραλία ανατολικά της Αγίας Ρουμέλης Σφακίων με το ναό του

Αγίου Παύλου όπως είναι σήμερα

ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΣΦΑΚΙΩΝ

Ιστορικά στοιχεία

Ο ναός του Αγίου Παύλου Σφακίων είναι από τις σημαντικότερες βυζαντινές εκκλησίες της Κρήτης. Βρίσκεται στην παραλία της Αγίας Ρουμέλης και σε απόσταση 30 περίπου λεπτών από το χωριό προς τα ανατολικά, κατά μήκος ενός εντυπωσιακού μονοπατιού μεταξύ Αγίας Ρουμέλης και Λουτρού. Σύμφωνα με την παράδοση, απ' αυτό ακριβώς το σημείο πέρασε και βάφτισε χριστιανούς ο Απόστολος Παύλος. Το 2008 έχει χαρακτηριστεί από την Εκκλησία ως έτος Αποστόλου Παύλου. Ο ναός χρονολογείται στις πρώτες δεκαετίες του 11^{ου} αιώνα και συνδέεται με την δραστηριότητα του Αγίου Ιωάννη του Ξένου. Φέρει τοιχογραφίες που χρονολογούνται στον 13^ο - 14^ο αιώνα, μεταγενέστερες δηλαδή από την κατασκευή του ναού. Η διαδρομή από τον οικισμό του Αγίου Ιωάννη ως

τον Άγιο Παύλο είναι πολύ γνωστή και έχει χαρακτηριστεί ως η ωραιότερη διαδρομή της Κρήτης.

Προβλήματα

Η εκκλησία κινδυνεύει σοβαρά από την υγρασία που έχει επιδράσει τόσο στην τοιχοποιία όσο και στις τοιχογραφημένες εσωτερικές επιφάνειές της τμήματα των οποίων έχουν καταπέσει. Το πρόβλημα της αποκατάστασης των μηχανικών αντοχών και της στεγανοποίησης της στέγης δεν έχει αντιμετωπιστεί. Η αρμόδια Υπηρεσία πραγματοποίησε μικρής έκτασης εργασίες το έτος 1961! Από τότε μέχρι σήμερα η απουσία μελέτης αποκατάστασης δεν έχει επιτρέψει στην Αρχαιολογική Υπηρεσία την ένταξή του σε κάποιο πρόγραμμα χρηματοδότησης με αποτέλεσμα το μνημείο να απειλείται. Απαραίτητη προϋπόθεση για την αποκατάσταση του μνημείου είναι η σύνταξη πλήρους αρχιτεκτονικής μελέτης που θα υποβληθεί για να εγκριθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού.

Μελέτη

Η Μελέτη θα περιλαμβάνει :

1. Πλήρη και αναλυτική αρχιτεκτονική αποτύπωση του ναού παρουσιασμένη σε ηλεκτρονική σχεδίαση (γενικά σχέδια (κατόψεις, τομές, όψεις) σε κλ. 1:50 και λεπτομερειών σε κλ. 1:10 ως 1:1) και πλήρη φωτογραφική τεκμηρίωση για τις ανάγκες της μελέτης.
2. Διάγνωση των διαφόρων προβλημάτων του μνημείου (δομικών, οικοδομικών, αισθητικών, λειτουργικών και αναδείξεως της ιστορικής και αρχαιολογικής τους αξίας). Η διάγνωση θα παρουσιαστεί με κείμενα και σχόλια στα σχέδια αποτυπώσεως της υπάρχουσας καταστάσεως του μνημείου.
3. Πρόταση συντηρήσεως και αποκαταστάσεως του Ναού. Η πρόταση θα παρουσιασθεί με κείμενα (Τεχνική Περιγραφή) και σχέδια (γενικά σχέδια (κατόψεις, τομές, όψεις) σε κλ. 1:50 και σχέδια λεπτομερειών σε κλ. 1:10 ως 1:1 κα) με σχολιασμό των προτεινομένων επεμβάσεων.

Χρόνος Παράδοσης της Μελέτης

Η παράδοση της Μελέτης θα γίνει σε ??? μήνες από την καταβολή της προκαταβολής (30 % ?? της συνολικής αμοιβής της μελέτης) και την έναρξη της αποτυπώσεως μετά τον ???. Με την παράδοση της μελέτης θα γίνει και η εξόφλησή της.

Κόστος Μελέτης:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Περιβάλλοντος & Πολιτισμού

Τριπόδων 28, 10558 Πλάκα, Αθήνα, [Τ] +30 210 3225 245, +30 210 3316 649, [F] +30 210 3225 240,
e-mail: elet@ellinikietairia.gr www.ellinikietairia.gr

Αθήνα, 24 Ιουλίου 2008
Αρ. Πρωτ. 900/ΕΕ-90/ΣΑΚ

Κύριο Ιωάννη Βαρδινογιάννη
Ανώνυμη Ναυτιλιακή Εταιρεία Κρήτης
Λεωφόρος Καραμανλή
Χανιά Κρήτης

Αγαπητέ κύριε Βαρδινογιάννη,

Η Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού από την ίδρυσή της (1973) έως σήμερα έχει συμβάλλει δυναμικά στην προστασία και την ανάδειξη του φυσικού και του αρχιτεκτονικού πλούτου της Ελλάδας αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες, συντονίζοντας και επιβλέποντας έργα διάσωσης, αποκατάστασης και ανάδειξης αρχαίων μνημείων τα οποία, δυστυχώς, δεν υπήρχε η δυνατότητα να συμπεριληφθούν στις προτεραιότητες της ηγεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού. Η Κρήτη είναι ένας τόπος με πολύ σπουδαίο αρχιτεκτονικό πλούτο, που όμως σε πολλές περιπτώσεις, βρίσκεται σε εγκατάλειψη με άμεσο κίνδυνο κατάρρευσης. Ένα τέτοιο μνημείο που είναι σε κίνδυνο και χρήζει άμεσης στερέωσης είναι και ο ναός του Αγίου Παύλου στην Αγία Ρουμέλη Σφακίων. Πρόκειται για μία από τις σημαντικότερες βυζαντινές εκκλησίες της Κρήτης που χρονολογείται στον 11^ο αιώνα. Βρίσκεται σε μία από τις πλέον τουριστικές περιοχές, στην έξοδο του φαραγγιού της Σαμαριάς.

Γνωρίζοντας το ενδιαφέρον, την ευαισθησία και τη συνεχή και ουσιαστική στήριξη της ANEK αλλά και εσάς του ίδιου σε ποικίλα περιβαλλοντικά και πολιτιστικά προγράμματα και ανάγκες της τοπικής κοινωνίας, θα θέλαμε να σας προτείνουμε η Εταιρεία σας να εντάξει στο πρόγραμμα των χρηματοδοτήσεων της για το έτος 2008-2009 την επιχορήγηση:

1. της αρχιτεκτονικής μελέτης συντήρησης και αποκατάστασης του ναού του Αγίου Παύλου στην Αγία Ρουμέλη Σφακίων και
2. του έργου της συντήρησης των τοιχογραφιών και της αρχιτεκτονικής αποκατάστασης του ναού του Αγίου Παύλου στην Αγία Ρουμέλη Σφακίων.

Δεν υπάρχει καμιά ελπίδα να σωθεί ο ναός του Αγίου Παύλου Σφακίων, αν δεν υπάρξει μέριμνα από ιδιώτες και δη από Κρητικούς. Γι' αυτό και απευθυνόμαστε σε εσάς ευελπιστώντας στην οικονομική στήριξή σας.

Διευκρινιστικά, επισημαίνουμε πως για να γίνει οποιοδήποτε έργο συντήρησης, στερέωσης και αποκατάστασης μνημείου πρέπει να έχει συνταχθεί και στη συνέχεια εγκριθεί από το Υπουργείο Πολιτισμού η μελέτη βάσει της οποίας θα εκτελεσθεί το έργο. Η σύνταξη της μελέτης αποκατάστασης του ναού του Αγίου Παύλου Σφακίων αποτελεί, δηλαδή, βασική προϋπόθεση για την πραγμάτωση του έργου της αποκατάστασής του. Το Υπουργείο Πολιτισμού, όμως, αδυνατεί να συντάξει τη μελέτη εξαιτίας των πολύ περιορισμένων κονδυλίων που προβλέπονται ειδικά για

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Περιβάλλοντος & Πολιτισμού

Τριπόδων 28, 10558 Πλάκα, Αθήνα, [T] +30 210 3225 245, +30 210 3316 649, [F] +30 210 3225 240,
e-mail: elet@ellinikietairia.gr www.ellinikietairia.gr

μελέτες με αποτέλεσμα να μην μπορεί να προχωρήσει το έργο. Επίσης, η μελέτη είναι αυτή που δίνει το ακριβές κόστος του έργου αποκατάστασης. Μια ενδεχόμενη χρηματοδότηση της μελέτης από την Εταιρεία σας σίγουρα δεν αποτελεί δέσμευση από μέρους σας για τη χρηματοδότηση και ολοκλήρου του έργου αποκατάστασης του μνημείου. Αποτελεί όμως την απαραίτητη προϋπόθεση οποιασδήποτε περαιτέρω σωστικής ενέργειας.

Το κόστος της μελέτης του ναού του Αγίου Παύλου Σφακίων ανέρχεται στα **25.000,00** ευρώ (συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ). Ο αρχιτέκτων-αναστηλωτής, κ. Σταύρος Μαμαλούκος, που θα αναλάβει τη μελέτη είναι από τους πλέον ειδικούς στην Ελλάδα στις αναστηλώσεις βυζαντινών μνημείων. Η επιλογή του συγκεκριμένου μνημείου έγινε ύστερα από συνεργασία της Ελληνικής Εταιρείας Περιβάλλοντος και Πολιτισμού με την αρμόδια Υπηρεσία Βυζαντινών Μνημείων Δυτικής Κρήτης του Υπουργείου Πολιτισμού.

Τελειώνοντας, θα θέλαμε να σας ευχαριστήσουμε θερμά εκ των προτέρων για την εξέταση του αιτήματός μας και να σας διαβεβαιώσουμε ότι η χρηματοδότηση της μελέτης αναστήλωσης θα συμβάλει σημαντικά στην προστασία και την ανάδειξη του μνημειακού πλούτου της Κρήτης, ακόμη δε περισσότερο, εάν μετά την επιτυχή συμπλήρωση της μελέτης, αποφασίσετε τη χρηματοδότηση του ίδιου του έργου.

Σας επισυνάπτουμε πληροφοριακό και φωτογραφικό υλικό για το μνημείο. Είμαστε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω πληροφορία.

Με εκτίμηση,

Κώστας Καρράς

Κώστας Καρράς

Πρόεδρος

Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς

Πληροφορίες: Ιωάννα Σ. Γαλανάκη, Μέλος Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς (Τηλ.: 213-0154898 & 6977071145).

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΙΔΙΚΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ - ΜΝΗΜΕΙΟ ΕΠΕ

Σταύρος Μαμαλούκος – Αναστασία Καμπόλη - Μαμαλούκου & Συνεργάτες

Αρχιτέκτονες Μηχ. ΕΜΠ - Αναστηλωτές MA in Conservation Studies IAAS, Univ. of York, UK

Έκτορος 9 Βριλήσσια, 152 35

τηλ. 210-6132821, fax 210-6135071, κιν. 6944-849909

Αθήνα, 14 Ιουλίου 2008

Προς την
Ελληνική Εταιρεία

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
Αρ. Πρωτ.	Φ	Ημερομηνία
879	ΣΑΚ	16.7.08

Θέμα : Αρχιτεκτονική Μελέτη Συντηρήσεως και Αποκαταστάσεως
Ιερού Ναού Αγίου Παύλου στην Αγία Ρουμέλη Σφακίων

Κατόπιν προφορικών μας συνεννοήσεων, σας υποβάλλουμε τις προτάσεις μας σχετικά με την εκπόνηση Αρχιτεκτονικής Μελέτης Συντηρήσεως και Αποκαταστάσεως του Ιερού Ναού Αγίου Παύλου στην Αγία Ρουμέλη Σφακίων.

A. Η Μελέτη

A.1 Περιγραφή της Μελέτης

Η Μελέτη θα παραδοθεί στο στάδιο της μελέτης εφαρμογής και θα είναι παρουσιασμένη σε τεύχος ώστε να μπορεί να υποβληθεί για έγκριση από τις αρμόδιες υπηρεσίες και θα περιλαμβάνει :

1. Πλήρη και αναλυτική αρχιτεκτονική αποτύπωση του ναού παρουσιασμένη σε ηλεκτρονική σχεδίαση (γενικά σχέδια (κατόψεις, τομές, όψεις) σε κλ. 1:50 και λεπτομερειών σε κλ. 1:10 ως 1:1) και πλήρη φωτογραφική τεκμηρίωση για τις ανάγκες της μελέτης.
2. Διάγνωση των διαφόρων προβλημάτων του μνημείου (δομικών, οικοδομικών, αισθητικών, λειτουργικών και αναδείξεως της ιστορικής και αρχαιολογικής τους αξίας). Η διάγνωση θα παρουσιαστεί με κείμενα και σχόλια στα σχέδια αποτυπώσεως της υπάρχουσας καταστάσεως του μνημείου.

3. Πρόταση συντηρήσεως και αποκαταστάσεως του Ναού. Η πρόταση θα παρουσιασθεί με κείμενα (Τεχνική Περιγραφή) και σχέδια (γενικά σχέδια (κατόψεις, τομές, όψεις) σε κλ. 1:50 και σχέδια λεπτομερειών σε κλ. 1:10 ως 1:1 κα) με σχολιασμό των προτεινομένων επεμβάσεων.

A.2 Χρόνος Παραδόσεως της Μελέτης

Η παράδοση της Μελέτης θα γίνει σε πέντε μήνες από την καταβολή της προκαταβολής και την έναρξη της αποτυπώσεως στα μέσα Αυγούστου.

A.3 Αμοιβή της Μελέτης

Η αμοιβή για την εκπόνηση της Αρχιτεκτονικής Μελέτης υπολογίζεται κατ' αποκοπήν στο ποσόν των **20.000 ΕΥΡΩ πλέον ΦΠΑ 19%**.

Για την καταβολή της αμοιβής προτείνεται :

Με την έναρξη της αποτυπώσεως να καταβληθεί το ποσόν των 6.000 ΕΥΡΩ πλέον ΦΠΑ 19% (περίπου 30% της αμοιβής της μελέτης).

Με την παράδοση της μελέτης να γίνει η εξόφλησή της με την καταβολή του υπολοίπου της αμοιβής (14.000 ΕΥΡΩ πλέον ΦΠΑ 19%).

Στις υποχρεώσεις των μελετητών συμπεριλαμβάνεται η συνεργασία με μηχανικούς άλλων ειδικοτήτων πολιτικούς μηχανικούς, ηλεκτρολόγους - μηχανολόγους και οικονομολόγους, οι οποίοι θα συντάξουν παράλληλα με την Αρχιτεκτονική Μελέτη άλλες σχετικές μελέτες που τυχόν θα απαιτηθούν.

Η παραπάνω αμοιβή ισχύει για την έναρξη της μελέτης εντός του επομένου τριμήνου.

Στην παραπάνω αμοιβή δεν περιλαμβάνεται η αμοιβή επιβλέψεως του έργου και τα τεύχη δημοπρατήσεως.

Για οποιαδήποτε διευκρίνιση και συμπληρωματική πληροφορία είμαστε στη διάθεσή σας.

Με τιμή

Σταύρος Μαμαλούκος

Αναστασία Καμπόλη - Μαμαλούκου